

○ فارسی
○ دستور زبان
○ سال ششم دبستان

« نثر »

تعریف نثر: نثر در لغت به معنی پراکندن است. اما در

اصطلاح به سخنی می گویند که مقید به وزن و قافیه نباشد.

مثال:

رهپویان دانش و اندیشه

عادی : نثری که نهاد در اوّل جمله و فعل در آخر جمله قرار دارد و کلمه های خیال انگیز ندارد.

مثال:

ادبی : نثری خیال انگیز که در آن از تشبیه، جان

بخشی به اشیاء و ... استفاده شده است و گاهی

جای نهاد و فعل تغییر می کند. **مثال: دریای مهر و**

محبت، مادر است. (مهر و محبت مادر مانند دریا

است.)

نثر

« نظم »

متنی که دارای وزن و قافیه است.

« خوشا آنان که الله یارشان بی

به حمد و قُل هُوَ اللهُ کارشان بی

خوشا آنان که دایم در نمازند

بهشت جاودان بازارشان بی

رهپویان دانش و اندیشه

شعرها در قالب های مختلف مثل **غزل**، **قصیده**،

دوبیتی، **مثنوی** و نوشته می شوند.

رهپویان دانش و اندیشه

« غزل »

دردِ عشقی کشیده ام که می‌رس

زهرِ هجری چشیده ام که می‌رس

گشته ام در جهان و آخر کار

دلبری برگزیده ام که می‌رس.....

بی تو در کلبه ی گدایی خویش

رنج هایی کشیده ام که می‌رس

همچو حافظ، غریب در ره عشق

به مقامی رسیده ام که می‌رس

« مثنوی »

شیخ، خندید و بگفتش ای سلیم
این درخت علم باشد ای علیم
تو به صورت رفته ای، ای بی خبر
زان زشاخ معنی ای، بی بار و بر
گه درختش نام شد، گاه آفتاب
گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب
آن یکی کیش صدهزار آثار خاست
کم ترین آثار او، عمر بقاست

۱- در میان واژه های زیر کدام واژه هم خانواده ای ندارد؟

« فَعَّال، مانع، وساطت، مکتب، فَعَّالِيَّت، معلّم، فعل، اجتماع،

عمل، وضع، فاعل، واسطه، کتاب، درس، مصنوع، علم،

جامعه، حمل، وسط، مدارس، آموزشگاه، عالم، جمع، حمّال،

معلوم، مجموع، صنعت »

(۱) وساطت (۲) عالم (۳) آموزشگاه (۴) مصنوع

۲- با توجه به بیت های زیر در کدام گزینه معنای واژه نادرست است؟

« تو به سخن تکیه کنی من به کار

ما هنر اندوخته ایم و تو عار

گل دو سه روزی است تو را میهمان

می بردش فتنه ی باد خزان

چون که مهی چند بدین سان گذشت

گشت خریفت و گه جولان گذشت «

(۲) فتنه: بلا

(۱) عار: ننگ

(۴) جولان: گردش کردن

(۳) خریف: زمستان

۳- مفهوم بیت زیر چیست؟

« و گر صد باب حکمت پیش نادان

بخوانی آیدش بازیچه در گوش »

(۱) اهمیت تربیت

(۲) توجه به علم و حکمت

(۳) بی اثر بودن تربیت فرد نادان

(۴) صبر و تحمل در تربیت فرد نادان

۴- می دانیم « تشبیه » یعنی « چیزی را به چیزی دیگر شبیه

و مانند کردن ». در کدام گزینه تشبیه وجود ندارد؟

(۱) قد سروش همه را به حیرت واداشت.

(۲) صورت چون ماه تابان او نمایان شد.

(۳) بازوان چون رستم وی همه را به تعجب واداشت.

(۴) مردی قوی هیکل از در وارد شد.

۵- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

« از آن رنگ رخم خون در دل افتاد

وز آن گلشن به خارم مبتلا کرد »

(۲) م: مفعول

(۱) م: مضاف الیه

(۴) مبتلا: گرفتار

(۳) رخ: صفت

۶- در کدام گزینه مفعول آمده است؟

۱) که « لا حول » گویند شادی کنان

۲) توشه ی سرمای زمستان ماست

۳) من از بیگانگان دیگر ننالم

۴) قدسیان گویی که شعر حافظ از بر می کنند

۷- در کدام گزینه ضمیر به صورت **مضاف الیه** آمده است؟

(۱) کودکی گفت: «من چه کار کنم تا به آن افتخار کنم؟»

(۲) که ای تو که پیش تو جنیم زجای؟

(۳) ما بدین در نه پی حشمت و جاه آمده ایم

(۴) گفتمش: «علم و معرفت آموز تا شب محنت تو گردد روز»

۸- در کدام گزینه « کنایه » آمده است؟

(۱) دور شو دست از سرم بردار

(۲) خوب در حال من تأمل کن

(۳) چند روزی مرا تحمل کن

(۴) ریشه هایم ز خاک بیرون است

۹- کدام گزینه از نظر املايي نا درست است؟

(۱) حوادث

(۲) غرظ

(۳) مرهون

(۴) قاصد

رومپويان دانش و اندیشه

۱۰- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«مأمور سلطان با مطانت باعث نشات آن دو موبد گردید.»

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

رهپویان دانش و اندیشه

۱۱- معنی کدام واژه نادرست است؟

(۱) مکت: درنگ

(۲) محنت: شکستن عهد و پیمان

(۳) اعتقاد: باور داشتن

(۴) مهر: خورشید

۱۲- معنی واژه ی « زدودن » کدام گزینه است؟

(۱) پاک کردن

(۲) زدن

(۳) دادن مزد

(۴) پراکندن

۱۳- هم معنی واژه ی « هم نشینی کردن » کدام است؟

(۱) معاونت

(۲) مشارکت

(۳) معاشرت

(۴) مجاهدت

رومپویان دانش و اندیشه

۱۴- معنی کدام واژه نادرست است؟

(۱) اختصار: طولانی شدن

(۲) آفت: انگل

(۳) اراده: قصد

(۴) بیخ: بنیان

۱۵- مترادف واژه ی « روشنایی » کدام است؟

(۱) پرتو

(۲) فروغ

(۳) فروز

(۴) هر سه گزینه درست است

۱۶- بیت زیر کدام مفهوم را توصیه می کند؟

« بخور تا توانی به بازوی خویش

که سعیت بود در ترازوی خویش »

(۱) فروتنی

(۲) زحمت کشیدن

(۳) خدمت گذاری

(۴) اتکا به خود

۱۷- در کدام گزینه مفعول وجود دارد؟

۱) مینداز خود را چو روباه شل

۲) بخور تا توانی به بازوی خویش

۳) پرهیزگار باش که دادار آسمان

۴) چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر

۱۸- در کدام گزینه همه ترکیب‌ها از نوع « صفت و

موصوف » هستند؟

۱) سلام گرگ، شکلات شیرین، رود جاری

۲) بانک مرکزی، سبزی تازه، اختراع ادیسون

۳) حادثه‌ی تلخ، دانش آموز باهوش، تاریخ افتخار آمیز

۴) پای بهار، پرنده‌ی خوش‌آواز، کتاب علوم

۱۹- کدام گزینه با بقیه ی گزینه ها ارتباط معنایی کمتری

دارد؟

۱) نجنیدم از سیل زور آزمای

۲) بسی کند و کاوید و کوشش نمود

۳) نشد چشمه از پاسخ سنگ سرد

۴) به کندن در استاد و ابرام کرد

رهپویان دانش و اندیشه